

dichtbij en betrokken

programma 2010 - 2014

CDA Hilversum

CDA
Hilversum

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	pagina 3
Hoofdstuk 2	Burger, gemeenschap en gemeente	pagina 5
Hoofdstuk 3	Leefbaarheid en veiligheid	pagina 7
Hoofdstuk 4	Gezinnen, jongeren en ouderen	pagina 9
Hoofdstuk 5	Onderwijs	pagina 11
Hoofdstuk 6	Participatie, zorg en sociaal beleid	pagina 13
Hoofdstuk 7	Welzijn, sport, cultuur, vrijwilligers en integratie	pagina 15
Hoofdstuk 8	Ruimtelijke ordening en wonen	pagina 17
Hoofdstuk 9	Economisch ontwikkeling, arbeidsmarkt en werkgelegenheid	pagina 19
Hoofdstuk 10	Milieu, verkeer en vervoer	pagina 21
Bijlage	<i>Een betrokken buurt in een sterke regio. Een visie op Hilversum in 2030.</i>	

1 Inleiding

Voor u ligt het programma van het CDA Hilversum voor de periode 2010 – 2014. Het CDA Hilversum kijkt daarin naar de uitdagingen op de korte en de lange termijn en doet dat op basis van een betrokken en betrouwbare kijk op de samenleving. Leidend daarin zijn de uitgangspunten van het CDA die inhoud geven aan het christendemocratisch gedachtegoed en, daarop gebaseerd, de onlangs vastgesteld visie op Hilversum in 2030 *Een betrokken buurt in een sterke regio*¹.

1.1 Het CDA

Het CDA is een moderne christendemocratische partij. De gemeenschap staat voor het CDA centraal. De betrokkenheid van mensen bij hun gemeente, gezin en familie, de school, het dorp of de buurt, het bedrijf, de vereniging: dat is het ware draagvlak van de gemeente als publieke lokale gemeenschap. De christendemocratie onttrekt zich daarmee aan het versleten links-rechts-schema. Het CDA heeft een geheel eigen plaats in de Nederlandse politiek: sociaal op sociaal-economisch gebied, degelijk als het gaat om overheidsfinanciën, realistisch vooruitstrevend als het gaat om milieu en duurzaamheid, vasthoudend en appellerend op het terrein van normen en waarden.

Het CDA is een brede volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Daarom biedt het plaats aan veel mensen die zich aangesproken voelen door het christendemocratische gedachtegoed. Ons bindt, naast geloof in democratische waarden, de Bijbelse boodschap als inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. Het gaat daarbij steeds om mensen. Menselijk geluk, waardigheid en wederzijds respect, veiligheid en geborgenheid, zorg voor elkaar en gemeenschapszin. Daar gaat het uiteindelijk om.

Het CDA hanteert vier uitgangspunten die in onderlinge samenhang het christendemocratisch gedachtegoed inhoud geven.

- › *Gerechtigheid*: het CDA zet zich in voor een samenleving waarin gerechtigheid kan opbloeien. Met wetten en beleid behoort de overheid rechtvaardig sturing te geven aan de samenleving. Daarin beschermt zij vooral de belangen van sociaal en economisch zwakkeren.
- › *Solidariteit*: solidariteit laat zien dat mensen boodschap hebben aan elkaar. Van de sterken mogen offers gevraagd worden voor de zwakken. Solidariteit overstijgt grenzen, zowel van de eigen sociale groep als van de eigen woonplaats. De overheid garandeert de vloeren in de sociale zekerheid en doet een appèl op burgers en maatschappelijke organisaties (mee) te werken aan maatschappelijke ontplooiing met en voor mensen.
- › *Gespreide verantwoordelijkheid*: mensen en hun maatschappelijke verbanden moeten zich kunnen ontplooiën. De overheid moet die verantwoordelijkheid van mensen en organisaties erkennen en bevorderen, en hun de ruimte en mogelijkheden geven om dat waar te maken.
- › *Rentmeesterschap*: de mens moet zorgvuldig omgaan met zijn of haar omgeving. Die omvat niet alleen het natuurlijk milieu, maar ook de omgang met gaven en talenten op het gebied van wetenschap, techniek, arbeidsverdeling of cultuurvorming. Rentmeesterschap duidt op verantwoordelijkheid voor het bewaren van onze aarde en van al haar bewoners. De natuur is gegeven om ervan te genieten, van haar vruchten te leven, maar ook om deze mogelijkheden intact te laten en te bewaren.

Het CDA is een degelijke en betrouwbare politieke beweging, die nieuwe wegen inslaat waar altijd vaste waarden aan ten grondslag liggen. Als het gaat om gemeenten zijn lokale politiek en bestuur voor het CDA geen doelen op zich, maar een manier om zaken in de lokale samenleving voor elkaar te krijgen. Het CDA heeft duidelijke standpunten over de toekomst, maar die worden niet afgedwongen. Besluiten die op steun

¹ De visie is als bijlage bij dit programma gevoegd.

in de lokale gemeenschap kunnen rekenen of (gehonoreerde) initiatieven die eruit voortkomen, zijn duurzamer dan die met een krappe basis. Daarom is samenwerking met en ruimte geven aan de lokale gemeenschap zo belangrijk.

1.2 Het CDA in Hilversum

Het CDA is een partij met sterke lokale wortels. Ook in Hilversum. Een partij die vertrouwen heeft in de krachten van mensen en de gemeenschappen waarin zij leven, kan en wil ook niet anders. Vanuit die wortels heeft het CDA Hilversum begin 2009 een visie opgesteld onder de noemer *Een betrokken buurt in een sterke regio*. Het is een visie op Hilversum in 2030. De visie beschouwt Hilversum enerzijds als onderdeel van een regio en anderzijds als een eigen herkenbare entiteit. De Mediastad opgebouwd uit een verzameling van wijken en buurten met een eigen gezicht.

Het CDA Hilversum is voorstander van een vergaande bestuurlijke samenwerking in de regio of wellicht zelfs één gemeente op termijn. In 2030 ziet het CDA Hilversum dat de 9 gemeenten, die nu het Gooi en de Vechtstreek vormen, elkaar hebben gevonden. De tijd van argwaan en verdeeldheid is geweest. De gemeenten hebben het belang van de regio en haar inwoners boven de lokale voorkeur durven stellen. Daarnaast ziet het CDA Hilversum in 2030 florerende gemeenschappen op buurt- en wijkniveau in een herkenbaar en authentiek Hilversum. Buurten en wijken worden gekenmerkt door een gevoel van veiligheid en respect voor elkaar, een schone en groene buitenruimte, gevarieerde woningbouw en een op de behoeften afgestemd voorzieningenniveau. De gemeente is voor wijkbewoners en buurtgemeenschappen een serieuze partner, scheidt voor hen de juiste voorwaarden, maar doet ook een appèl op hun persoonlijke verantwoordelijkheid.

Voor het CDA Hilversum staat de menselijke maat voorop. Juist wanneer op bestuurlijk niveau regionaal wordt opgeschaald, moet én kan de gemeente in haar handelen de inwoners, de lokale gemeenschap (meer) centraal stellen. Door algemene en bestuurlijke onderwerpen efficiënter en effectiever op een regionaal niveau aan te pakken, ontstaat ruimte om de specifieke onderwerpen waar inwoners mee te maken hebben op te pakken. Dat betekent de buurten in.

Daarom bestaat dit programma niet alleen uit punten voor Hilversum als zelfstandige gemeente, maar bevat het ook punten die regionaal moeten worden opgepakt én punten die specifiek voor bepaalde wijken en buurten gelden.

2 Burger, gemeenschap en gemeente

Goed openbaar bestuur vraagt om een sterke gemeente, die haar eigen beleidsagenda bepaalt en haar wettelijke taken goed vervult. Een gemeente levert maatwerk bij het oplossen van problemen – indien nodig op buurt- en wijkniveau – en legt daarvoor verantwoording af aan de gemeenschap. Het CDA Hilversum vindt dat de gemeente in haar handelen de inwoners centraal moet stellen. Alle belanghebbenden hebben een eigen en een volwaardige rol bij de totstandkoming van plannen en beleid. De gemeente werkt daarvoor samenlevings- en wijkgericht en (in het geval van ruimtelijke projecten) op basis van de werkprincipes van Hilversum in Gesprek. Dat betekent onder andere dat er gezocht wordt naar werkvormen die er toe leiden dat zoveel mogelijk bewoners meedoen, dat er vanaf het begin duidelijkheid is over wie waarover beslist en dat het proces voor alle partijen in duidelijke stappen wordt opgedeeld. Communicatie is het sleutelwoord.

De gemeente is geen gewone leverancier van diensten. Voor bijvoorbeeld een paspoort of een bouwvergunning kan een inwoner niet om de gemeente heen. Daarom is het een plicht voor de gemeente om de dienstverlening optimaal en klantvriendelijk te organiseren. De digitale dienstverlening aan inwoners en bedrijven dient verder te worden verbeterd. Maar wie niet via de computer geholpen wil of kan worden, mag blijven rekenen op goede persoonlijke dienstverlening.

Gemeentelijke maatregelen en voorzieningen kosten geld. De bekostiging wordt opgebracht door de belastingbetaler. Gemeenten ontvangen het grootste deel van hun budget van de rijksoverheid, slechts een klein deel bestaat uit lokale belastingen en heffingen. Dat neemt niet weg dat het bij gemeentelijke inkomsten om publieke middelen gaat, die worden opgebracht door de belastingbetaler. Voor het CDA Hilversum is dit de reden dat zorgvuldig dient te worden omgegaan met het gemeentelijke budget. Een goed beheer van publiek geld is een belangrijk uitgangspunt voor het CDA Hilversum. Structurele uitgaven moeten in beginsel door structurele inkomsten bekostigd worden. Zo ontstaat een solide dekking voor meerjarige uitgaven die niet afhankelijk zijn van incidentele mee- en tegenvallers.

Het CDA Hilversum staat voor sterke regionale samenwerking. Op veel beleidsvelden wordt al samengewerkt in de regio. Het CDA Hilversum is voorstander van een vergaande bestuurlijke samenwerking in de regio of wellicht zelfs één gemeente op termijn. Dit kan veel voordelen opleveren op het gebied van bijvoorbeeld infrastructurele projecten en het behoud van voorzieningen. Wel moet de samenwerking op regionaal niveau efficiënt en effectief zijn. Er moet niet een extra (kostbare) bestuurslaag in stand worden gehouden.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. De inwoners staan centraal in het handelen van de gemeente. Uitgangspunten zijn samenlevingsgericht werken op buurt- en wijkniveau en de werkprincipes van Hilversum in Gesprek.
2. De communicatie van de gemeente wordt op excellent niveau gebracht. Het gaat dan om algemene uitingen waarmee nieuwe beleidsmaatregelen en de gemeentelijke organisatie zichtbaar worden gemaakt, maar ook om directe communicatie met inwoners op buurt- en wijkniveau.
3. De gemeente organiseert jaarlijks de Dag van de Democratie. De dag staat in het teken van ontmoeting. Tevens wordt op deze dag een overzicht gegeven van nagekomen en niet nagekomen afspraken, zowel van de gemeente als van de inwoners en ondernemers van Hilversum.
4. Iedere wijk wordt minimaal één keer per jaar door het voltallige college bezocht (zie ook hoofdstuk 3).
5. Na zijn aantreden wijst het college, uit zijn midden, per wijk een wijkwethouder aan. Deze wijkwethouder is voor wijkbewoners eerste aanspreekpunt en de eerste vertegenwoordiger van het college in de betreffende wijk.
6. Verdere digitale dienstverlening moet het mogelijk maken voor burgers meer diensten vanuit huis per computer te regelen. Persoonlijke dienstverlening blijft gegarandeerd.

7. Het begrip Mediastad moet ook in de bedrijfsvoering van de gemeente tot uitdrukking komen. De gemeente hanteert dus waar mogelijk de digitale communicatiemiddelen (internet/e-mail/sms/twitter/weblog) als volwaardige communicatiefaciliteiten bij het onderhouden van de contacten met haar inwoners en ondernemers.
8. Alle ambtenaren leggen bij indiensttreding een ambtseed/-belofte af om hun bijzondere positie als dienaren van het gekozen bestuur te ondersteunen. Hierbij wordt specifiek aandacht geschonken aan de principes van samenlevingsgericht werken en Hilversum in Gesprek.
9. De norm van de gemeentelijke organisatie voor de eigen bedrijfsvoering moet zijn: sober en doelmatig.
10. Het CDA Hilversum streeft naar het terugbrengen van de huidige rentekosten en aflossingen (kapitaallasten). Eventuele overschotten op de jaarrekening worden tenminste voor de helft toegevoegd aan de algemene reserve om zo de kapitaallasten te compenseren door middel van rente-inkomsten.
11. De OZB en het rioolrecht mogen jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage stijgen. De hoogte van de leges voor vergunningen mag maximaal de kostprijs zijn.
12. Het rioolrecht wordt niet gekoppeld aan de WOZ-waarde.
13. Eventuele tekorten op de begroting moeten worden opgevangen 'binnen de begroting' en moeten niet worden afgewenteld op de burger en het bedrijfsleven.
14. Hilversum zal erop toe zien dat de door de gemeente gesubsidieerde instellingen het geld goed besteden. De instellingen worden hierop gecontroleerd.
15. Gezien het Hilversumse ambitieniveau en de beperkt beschikbare middelen, zal de gemeente een actieve lobby voeren voor het binnenhalen van subsidies.
16. Het CDA Hilversum stelt dat er voor elke regel die erbij komt tegelijkertijd minimaal een regel wordt afgeschaft. Elke beleidsmaatregel die niet aan deze voorwaarde voldoet, zal teruggewezen worden naar de verantwoordelijke wethouder.
17. Hilversum moet bereid zijn om binnen het Gooi en de Vechtstreek en binnen het verband van het Gewest een grotere rol te gaan spelen. De gemeente Hilversum moet zich actief openstellen voor meer samenwerking met andere overheden, waarbij dit niet ten koste mag gaan van de democratische controle.
18. Voor steun bij het oplossen van regionale problematiek is het noodzakelijk dat Hilversum samen met andere gemeenten een actiever lobby voert richting de provincie, het rijk en de Europese Unie.

3 Leefbaarheid en veiligheid

Het CDA Hilversum vindt het belangrijk dat alle burgers zich thuis voelen in Hilversum. Elke burger is medeverantwoordelijk voor de plaats waar hij/zij woont, werkt en recreëert. De gemeente biedt faciliteiten in algemene zin.

Mensen moeten in geborgenheid kunnen leven, zowel in de thuissituatie als in de publieke ruimte. Reizigers in het openbaar vervoer moeten zich op hun gemak kunnen voelen, scholieren, onderwijzend personeel en winkeliers moeten zich veilig weten. De gemeente dient een gemeenschap te zijn waarin iedereen zich veilig voelt en veilig is. Je veilig voelen in je woon-, werk- en leefomgeving is essentieel. Het veiligheidsbeleid vereist een gemeente die haar gezag gebruikt, stimuleert en ondersteunt. Veiligheidsbeleid krijgt vorm in samenwerking met burgers, politie en justitie, scholen, buurtverenigingen, woningcorporaties, (sport) verenigingen, horecaondernemers en winkeliers. Het gaat erom samen overlast te bestrijden en overlast te voorkomen. Respect voor elkaar, moet een gedeeld begrip worden. Het CDA Hilversum vindt het terugbrengen van sociale samenhang in buurten, wijken en dorpen van groot belang. Een afnemend 'buurtgevoel' kan leiden tot een gevoel van sociale onveiligheid. Het CDA Hilversum staat daarom voor een harde aanpak van overlast en criminaliteit die de veiligheid en leefbaarheid aantasten. Malafide huis- en pandeigenaren moeten kunnen rekenen op lik-op-stuk-beleid. Het CDA Hilversum wil een eind maken aan het gedogen van coffeeshops, te beginnen met het verminderen van coffeeshops in de buurt van scholen, sportaccommodaties, jeugdvoorzieningen en kinderrijke woonwijken.

De leefbaarheid in buurten en wijken wordt grotendeels bepaald door het gevoel van veiligheid, gevarieerde woningbouw, een goed voorzieningenniveau, een schone, groene buitenruimte en de binding tussen gemeenschappen. Het CDA Hilversum vindt het van groot belang dat de gemeente er alles aan doet om burgers in buurten en wijken te betrekken bij besluiten over de leefbaarheid en de inrichting van hun directe omgeving. Jaarlijks wordt samen met wijkbewoners een schouw georganiseerd. Hieruit volgen afspraken over verbeteringen en aanpassingen. Ook het samenlevings- of wijkgericht werken wordt gecontinueerd. Het is een goede manier om dichtbij en op vraag van de burger afgestemd, bezig te zijn met de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte. Overlast door hondenpoep wordt bestreden volgens het plan dat in 2009 is vastgesteld.

Bij de (her)inrichting van straten en pleinen dient er aandacht te zijn voor het gebruik van duurzame voorzieningen en of het onderhoud goed kan worden uitgevoerd. Er wordt rekening gehouden met de wensen en behoeften van kinderen, ouderen en gehandicapten, door het creëren van een levensloopbestendige en aanpasbare openbare ruimte. Verder vindt het CDA Hilversum het nodig dat de gemeente de algemene onderhoudsnorm van groenvoorzieningen en de publieke ruimte regelmatig opnieuw bekijkt en waar nodig bijstelt. Verloedering en vervuiling moeten worden tegengegaan. Woningcorporaties, particuliere verhuurders en particuliere woningbezitters moeten, indien nodig, worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid voor de publieke ruimte.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. Elk jaar houdt de gemeente in iedere wijk een wijkshow met de wijkbewoners.
2. Elke twee jaar wordt door de wijkbewoners samen met de gemeente, politie en maatschappelijke organisaties een wijkveiligheidsplan opgesteld.
3. In iedere wijk zijn voldoende speelplekken voor kinderen en jongeren, welke goed onderhouden worden (zie ook hoofdstuk 4 en 8).
4. Voetpaden, fietspaden en groenvoorzieningen worden met regelmaat onderhouden. Vaststelling van frequentie en intensiteit wordt in overleg met bewoners en ondernemers gedaan.
5. Het aantal coffeeshops moet worden teruggedrongen, te beginnen in de buurt van scholen, sportaccommodaties, jongeren- en jeugdvoorzieningen en kinderrijke wijken.

6. De gemeente faciliteert straat- en wijkeesten, wijkverenigingen en communicatie over zaken die de wijk aangaan,
7. In de wijken waar te weinig voorzieningen voor jongeren zijn of waar sprake is van overlast zet de gemeente straat-/jongerencoaches in (zie ook hoofdstuk 4).
8. Het CDA Hilversum wil dat er structureel geld gaat naar het aanpakken van de overlast door hondenpoep, zowel voor handhaving (menskracht om de overtreders te bekeuren) als preventie.
9. Het CDA Hilversum wil dat er een website wordt opgezet in samenwerking met de politie (er kan ook worden aangesloten op bestaande initiatieven) waarop bewoners alert worden gemaakt en tips krijgen voor maatregelen die zij kunnen nemen om hun woning beter te beveiligen.

4 Gezinnen, jongeren en ouderen

Het CDA Hilversum vindt familie en gezinsleven van groot belang. Gezin en familie zijn de hoeksteen van de samenleving. In gezins- en familieverband groeien kinderen op. Een degelijke opvoeding legt de basis voor kinderen en jongeren om uit te groeien tot volwassenen die hun eigen plek in de samenleving weten te vinden. Als het goed gaat in gezinnen, moet de overheid afstand bewaren. De gemeente heeft echter een taak bij de ondersteuning of zelfs bescherming van kwetsbaren, zoals kinderen en jongeren, op het moment dat dingen niet goed gaan. De Centra voor Jeugd en Gezin vormen hier een belangrijke voorziening voor.

Hilversum zonder jeugd heeft geen toekomst, mist dynamiek en verwondering. Jongeren zorgen voor leven in de brouwerij, in welke betekenis dan ook. Vaak kunnen we trots zijn op onze jeugd, omdat ze zich goed ontwikkelen, onbekommerd in het leven staan en luchtigheid aanbrengen. Daarom moeten jongeren betrokken worden bij de ontwikkelingen in de gemeente. Jongeren verdienen verder een eigen plek in de buurt of wijk. Dit kan door het aanleggen van speelruimte, sportveldjes en eventueel hangplekken in overleg met de omgeving. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. De gemeente kan in samenwerking met haar partners een aanvullende rol nemen bij de beïnvloeding van de leefstijl van jongeren. In samenwerking met bijvoorbeeld sportverenigingen en scholen, worden programma's voor jongeren opgezet, waarin wordt gewezen op de risico's van overmatig alcoholgebruik, ongezonde voeding, (soft)drugsgebruik, gokverslaving, enzovoort. Sommige jongeren veroorzaken problemen die echt niet door de beugel kunnen. Door meer toezicht en elkaar aanspreken op asociaal gedrag en, waar nodig, door consequent optreden, moeten overlast en criminaliteit worden teruggedrongen en zo mogelijk voorkomen.

Dankzij de gestegen welvaart en toegenomen kwaliteit van de gezondheidszorg leven mensen langer. Veel ouderen zijn na hun pensionering nog steeds maatschappelijk actief, anderen genieten volledig van hun welverdiende vrije tijd. Voor ouderen is het van belang dat de randvoorwaarden om zelfstandig te kunnen wonen optimaal zijn in de vorm van levensloopbestendige woningen of aanleunwoningen bij verzorgingscentra. Er is ook een kwetsbare groep ouderen. Bijvoorbeeld ouderen die vereenzamen, een klein inkomen hebben of met een kwetsbare gezondheid (of een combinatie van deze factoren). Naast het verstrekken van ondersteuning en voorzieningen door de gemeente en maatschappelijke organisaties is mantelzorg een belangrijk middel om tegemoet te komen aan de hulpvraag van ouderen. Mantelzorg is niet eenvoudig. Daarom dient de gemeente er ook voor mantelzorgers te zijn in informerende en ondersteunende zin. Er moet ook aandacht zijn voor de risico's op vereenzaming van ouderen. Waar gezins- en familieleden, burens of maatschappelijke organisaties niet of onvoldoende een oogje in het zeil kunnen houden of hulp bieden, kan de gemeente stimuleren dat er periodieke huisbezoeken worden gebracht aan 75-plussers. Zodoende wordt de leef- en woonsituatie van deze leeftijdsgroep in beeld gebracht om de eventuele hulpvraag scherp te krijgen. De gemeente moet met ouderen en hun organisaties blijven communiceren en hen blijven betrekken bij het beleid. De afgelopen jaren is bijvoorbeeld met de Samenwerkende Bonden voor Ouderen in Hilversum (SBOH) goed samengewerkt. Het gaat dan bijvoorbeeld om de uitvoering van de WMO, woon- en zorgvoorzieningen op buurt- en wijkniveau en de inrichting van de publieke ruimte.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. Centra voor Jeugd en Gezin moeten laagdrempelig toegankelijk zijn en blijven. Voorkomen moet worden dat deze centra uitgroeien tot bureaucratistische organisaties.
2. Hilversum biedt, in samenwerking met de Centra voor Jeugd en Gezin, ouderschaps cursussen aan voor (aanstaande) ouders.
3. Ieder gezin dat problemen ondervindt krijgt een gezinscoach via het Centrum voor Jeugd en Gezin. Voor gezinnen met ernstige problemen wordt intensieve en niet vrijblijvende (gezins)begeleiding verzorgd.
4. Het CDA Hilversum wil als moderne gezinspartij dat er genoeg naschoolse opvang is om ouders werk en zorg goed te kunnen laten combineren. De komende vier jaar dienen de wachtlijsten linksom of rechtsom weggewerkt te worden.

5. De gemeente is mede verantwoordelijk voor voldoende plaatsen in en een goede spreiding van kinderopvang en is daarom een aanspreekbare partner van de instellingen voor kinderopvang.
6. Het is belangrijk dat ouders kunnen kiezen voor kinderopvang en onderwijs die aansluiten op hun eigen opvoeding. Daarbij zorgt de gemeente voor transparantie in het keuzeproces en de wachtlijsten (zie ook hoofdstuk 5).
7. Het CDA Hilversum wil dat er een wethouder is voor jeugd- en gezinszaken. Ook dient er een wethouder (eventueel dezelfde) verantwoordelijk te zijn voor de coördinatie van ouderenbeleid.
8. De gemeente gaat door met het aanleggen en verbeteren van speelruimte, sportveldjes en hangplekken. Aanleg van nieuwe plekken en verbetering van bestaande plekken gaat altijd in overleg met jongeren en omwonenden (zie ook hoofdstuk 3 en 8).
9. Jongeren en hun organisaties worden standaard betrokken bij beleidsvorming en totstandkoming van voorzieningen voor de jeugd.
10. In samenwerking met bijvoorbeeld sportverenigingen en scholen, worden programma's voor jongeren opgezet, waarin wordt gewezen op de risico's van onder andere overmatig alcoholgebruik, ongezonde voeding, (soft)drugsgebruik en gokverslaving.
11. Het creëren van voldoende woonruimte voor jongeren is een lastige opgave, die niet in vier jaar is op te lossen. Op beleidsniveau krijgt jongerenhuisvesting van het CDA wel de hoogste prioriteit (zie ook hoofdstuk 8).
12. Overlast en criminaliteit worden hard aangepakt in samenwerking met maatschappelijke organisaties en de politie. Ook ouders worden door de gemeente direct betrokken (zie ook hoofdstuk 3).
13. Evenementen die populair zijn bij de jeugd (denk aan Hilversum Alive, ZAPPcity, sportevenementen en culturele evenementen) kunnen blijven rekenen op steun van de gemeente.
14. Voor de ouderen is het van belang dat de randvoorwaarden om zelfstandig te kunnen wonen optimaal zijn in de vorm van levensloopbestendige woningen, aanleunwoningen bij verzorgingscentra en woondienstenzones (met woon- en zorgvoorzieningen die zijn afgestemd op de buurt en/of wijk). Bouw van dit soort woningen draagt eveneens bij aan een betere doorstroming op de woningmarkt ten gunste van gezinnen en jongeren (zie ook hoofdstuk 8).
15. In de omgeving van verzorgingscentra en woondienstenzones worden stoepen en fietspaden met voorrang onderhouden en gerepareerd. Ook worden daar meer bankjes geplaatst, zodat mensen makkelijker een ommetje kunnen maken. Daarnaast probeert de gemeente winkels en markten hier te stimuleren en te faciliteren.
16. Het CDA Hilversum is voor gratis OV voor ouderen. Het is belangrijk dat er dan een goede verbinding komt tussen de verschillende verzorgingscentra, het centrum en het ziekenhuis (zie ook hoofdstuk 10).
17. De gemeente gaat zich in samenwerking met maatschappelijke partners actief inzetten om sociaal isolement van (ondermeer) ouderen te voorkomen en te verhelpen.

5 Onderwijs

Opgroeiende kinderen moeten in Hilversum de kans krijgen hun talenten te ontwikkelen en te benutten. Dit begint vaak op school. Kinderen en jongeren hebben recht op kwalitatief goed onderwijs. Scholen moeten dan ook voldoen aan kwaliteitseisen en een omgeving bieden waarin leerlingen zich goed kunnen ontwikkelen. Ouders moeten er op kunnen vertrouwen dat hun kinderen op school goed worden begeleid en voorbereid op hun toekomst.

Het CDA Hilversum staat voor gespreide verantwoordelijkheden voor goed onderwijs tussen de overheid – de gemeente en de onderwijsinspectie – het maatschappelijk middenveld (zelfstandige schoolbesturen), onderwijspersoneel, ouders en leerlingen. De vrijheid van onderwijsrichting is een verworvenheid waarvoor het CDA Hilversum staat. Vrijheid betekent echter ook het dragen van eigen verantwoordelijkheid; óók het bijzonder onderwijs moet voldoen aan gestelde wettelijke kwaliteitseisen waarop de gemeente en in het bijzonder de onderwijsinspectie toezien.

Goed onderwijs vraagt om goede onderwijshuisvesting. Goede onderwijshuisvesting vraagt om actuele beheer- en onderhoudsplannen, voldoende financiële middelen en bovenal goede afspraken tussen het onderwijsveld (onderling) en de gemeente vastgelegd in een convenant.

Het CDA Hilversum ziet scholen niet los van hun maatschappelijke omgeving. Omdat de bestuurlijke rol van de gemeente ten aanzien van het onderwijs is veranderd, moet zij vooral samenwerking tussen scholen en instanties stimuleren. Denk bijvoorbeeld aan: achterstandenbeleid, voortijdig schoolverlaten, terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim, praktijkonderwijs, voor- en naschoolse opvang, peuterspeelzaalwerk, brede schoolontwikkeling en volwasseneneducatie. Omdat opvoeding en educatie in elkaars verlengde liggen, vindt het CDA Hilversum het belangrijk dat ouders bij de school worden betrokken.

Als er combinaties van functies (zoals kinderopvang, sport, open schoolpleinen, zorg) mogelijk zijn wil het CDA Hilversum dat stimuleren, ondermeer door het ondersteunen van brede scholen. Uitgangspunt blijft dat een school wel een school blijft en dat kinderen goede ontwikkelingskansen worden geboden. Het aanbieden van andere voorzieningen kan daarbij van groot belang zijn. Als in een brede school verschillende scholen samenwerken, dan hecht het CDA Hilversum er waarde aan dat scholen hun eigen identiteit kunnen behouden.

Basisscholen moeten goed gespreid zijn over de gemeente en daarmee toegankelijk. Scholen voor voortgezet onderwijs hebben een regionale functie. Het CDA Hilversum vindt dat er in de regio passend onderwijs voor alle kinderen in het Gooi dient te zijn en het CDA Hilversum vindt ook dat Hilversum daarin, als centrumgemeente, een bijzondere verantwoordelijkheid heeft.

Onderwijs en arbeidsmarkt moeten beter op elkaar aansluiten. Het besef is doorgedrongen dat sommige leerlingen via een individueel traject veel beter tot ontplooiing komen. Het CDA Hilversum steunt dit en wil dat er afspraken gemaakt worden tussen het lokale en regionale bedrijfsleven en de aanbieders van beroepsopleidingen omdat die nu te veel uit elkaar zijn gegroeid. Hiermee kan voor een deel het voortijdig schoolverlaten worden teruggedrongen. Dit is goed voor de toekomst van jongeren en voor de economie.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. De kwaliteit van onderwijs staat voorop! Vrijheid van onderwijsrichting is een verworvenheid waarvoor het CDA Hilversum staat. Vrijheid betekent echter ook het dragen van eigen verantwoordelijkheid. Indien de Onderwijsinspectie constateert dat een school slecht presteert en niet voldoet aan de kwaliteitseisen, moet worden ingegrepen. De gemeente en de Onderwijsinspectie werken daarbij samen.
2. Het CDA Hilversum streeft naar hoogwaardige onderwijshuisvesting. Realisatie daarvan geschiedt op basis van een convenant met het onderwijsveld en een goede financiële huishouding bij de gemeente.

3. Basisscholen moeten goed gespreid zijn over de gemeente en aldus toegankelijk.
4. De gemeente draagt bij aan transparantie en het oplossen van de wachtlijstenproblematiek, door in samenwerking met scholen een eenduidig en transparant protocol voor inschrijvingen op te stellen.
5. In de regio dient er passend onderwijs te zijn voor alle kinderen. Dat betekent dat naast reguliere basisscholen en middelbare scholen, ook scholen voor speciaal onderwijs een plek dienen te hebben. Hilversum heeft als centrumgemeente een bijzondere verantwoordelijkheid in het realiseren van huisvesting voor deze scholen.
6. In Hilversum groeien brede scholen uit tot basisvoorziening waarin ook de voor- en naschoolse opvang, peuterspeelzaal en kinderopvang een plek hebben. Scholen en ouders hebben in deze ontwikkeling een leidende en de gemeente een faciliterende rol.
7. Samen met de scholen, ouders en het Regionaal Bureau Leerlingzaken moet ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten verder worden teruggedrongen. Jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie worden teruggeleid naar school of naar een baan.
8. De gemeente zal een goede samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven stimuleren en faciliteren met als doel goede, hoogwaardige, leerbanen te creëren (zie ook hoofdstuk 9).
9. De Hogeschool voor de Kunsten moet behouden blijven en een goede huisvesting krijgen.
10. Het CDA Hilversum vindt zwaarlijvigheid bij leerlingen een groot probleem. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding, maar het stimuleren om kinderen meer te laten bewegen past bij een partij die haar verantwoordelijkheid neemt. Daarom wil het CDA Hilversum de komende vier jaar doelen stellen om de aanval tegen de zwaarlijvigheid in te zetten.

6 Participatie, sociaal beleid en zorg

Het CDA Hilversum staat achter het uitgangspunt van de WMO dat mensen in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen leefsituatie. Pas wanneer mensen dat niet (voldoende) kunnen en hun sociale omgeving geen ondersteuning (kan) bieden, is er een rol weggelegd voor de gemeente. Het doel is iedere wijk of buurt een leefbare lokale gemeenschap te laten zijn met een grote sociale samenhang. In dat beeld past dat inwoners zelfredzaam en betrokken zijn bij hun omgeving: ze nemen zoveel mogelijk hun eigen verantwoordelijkheid en ondersteunen elkaar waar dat mogelijk is. Het eindperspectief is dat de WMO gaat fungeren als algemene participatiewet. Het CDA Hilversum streeft naar het leggen van verbindingen met andere op participatie gerichte wetten die de gemeente uitvoert. Denk aan ondermeer de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), de Wet Inburgering (WI), de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en de Wet Investeren in Jongeren (WIJ).

Op het gebied van gezondheidsbeleid speelt niet alleen de gemeente een rol. Veel van het gezondheidsbeleid is afhankelijk van nationale geldstromen en van het autonome beleid van de maatschappelijke partners zoals het ziekenhuis en andere zorg- en verpleeginstellingen. Samen met deze maatschappelijke partners zet de gemeente zich in om een zo breed mogelijk toegankelijke zorg voor de Hilversummer te waarborgen. Het CDA Hilversum is heel duidelijk naar de kiezer toe: niet de gemeente, maar het bestuur van de Tergooiziekenhuizen beslist uiteindelijk op welke locatie welke zorg wordt aangeboden. Dat betekent niet dat het CDA Hilversum werkeloos toeziet. Volgend op het Mediapark en het Arenapark wil het CDA Hilversum een Zorgpark. In samenwerking en overleg met zorginstellingen moet op en rond het huidige ziekenhuis terrein een verzameling van zorginstellingen worden gecreëerd. Van hoog niveau en goed ontsloten. Een ziekenhuis maakt hier vanzelfsprekend onderdeel van uit.

Zelfstandig zijn, zelf beslissingen kunnen nemen, dit zijn voor ieder individu essentiële zaken in het leven. Het is daarom van groot belang dat mensen met een beperking voldoende informatie en advies kunnen krijgen over bijvoorbeeld wonen, vervoer, werken, recreëren en zorgvoorzieningen. Versnippering van voorzieningen en financiële regelingen is ongewenst. Het gehandicaptenvervoer vraagt nauwlettende aandacht. Bij nieuwbouw of reconstructie van woningen is aandacht nodig voor fysieke aanpassingen, vooral om rekening te houden met de specifieke behoeften van gehandicapten.

Bij de bestrijding van armoede is het van belang onderscheid te maken tussen armoede als de oorzaak van problemen en armoede als het gevolg daarvan. Voor het CDA Hilversum staat voorop dat mensen redelijkerwijs van een inkomen rond moeten kunnen komen en de noodzakelijke kosten van het bestaan moeten kunnen opbrengen. Wanneer dat niet lukt zal de overheid de helpende hand moeten bieden in financiële zin (hierbij kan ook gedacht worden aan schuldhulpverlening en kwijtschelding van woonlasten) of door andere vormen van sociale en/of maatschappelijke ondersteuning. Dit dient zij altijd te doen in samenwerking met organisaties uit het maatschappelijk middenveld. Het CDA Hilversum maakt zich zorgen over de maatschappelijke participatie van kinderen uit gezinnen die moeten rondkomen van een minimuminkomen. Om er voor te zorgen dat deze kinderen volwaardig maatschappelijk kunnen blijven participeren en de inkomenspositie van de ouders daarvoor geen belemmering vormt, dient de gemeente middels diverse regelingen deze gezinnen te ondersteunen.

Zoals zoveel (middel)grote steden wordt ook Hilversum geconfronteerd met de problemen die voortvloeien uit verslaving en dak- en thuisloosheid. De afgelopen twee jaar heeft iedereen de discussie rond het sociaal pension de Cocon kunnen volgen. Voor maatschappelijke opvang, verslavingszorg, vrouwenopvang en opvang van zwerfjongeren voert Hilversum als centrumgemeente het beleid mede uit voor omliggende (vaak kleinere) gemeenten. Dit vraagt om goede regionale afspraken tussen gemeenten in het Gewest Gooi en Vechtstreek. Het CDA Hilversum is voor een gestructureerde opvang van dak- en thuislozen (inclusief vrouwenopvang en opvang van zwerfjongeren) en een goed opgezette verslavingszorg. Regionale samenwerking is hierbij een vereiste, wil de opvang en zorg optimaal kunnen zijn. Op de lange termijn moet het beleid gericht zijn op terugkeer van deze kwetsbare groepen in de maatschappij.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. Volgend op het Mediapark en het Arenapark wil het CDA een Zorgpark. In samenwerking en overleg met zorginstellingen moet op en rond het huidige ziekenhuisterrein een verzameling van zorginstellingen worden gecreëerd. Van hoog niveau en goed ontsloten. Een ziekenhuis maakt hier vanzelfsprekend onderdeel vanuit.
2. OV taxi moet beter, mensen die daarvan afhankelijk zijn worden te vaak geconfronteerd met slechte dienstverlening. Het CDA wil een klachtenregeling die rechtstreeks onder de gemeente valt, op basis waarvan de gemeente de confrontatie aan kan gaan met Connexion en de provincie.
3. 'Op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning indien nodig' is voor het CDA uitgangspunt van het WMO-beleid.
4. 'One-stop-shop' beleid; een sterke vermindering en vereenvoudiging van het aantal in te vullen formulieren wanneer beroep wordt gedaan op hulp of bijstand vanuit WMO, WWB, WSW et cetera. De burger wordt hierbij vanuit de gemeente bij 1 vast loket door 1 vaste medewerker geholpen. Het CDA Hilversum wil af van het 'kastje-naar-de-muur' verschijnsel.
5. Het gemeentelijke gezondheidsbeleid richt zich vooral op preventie en vroegsignalering van gezondheidsrisico's, ziektes en aandoeningen onder kinderen en jongeren als ook onder bepaalde (leeftijd)groepen niet-westerse allochtonen.
6. In toenemende mate drinken jongeren te veel alcohol. Er is zelfs sprake van onverantwoord drankgebruik waarbij men op steeds jongere leeftijd voor het eerst in aanraking komt met alcohol. Het CDA Hilversum vindt dat de gemeente actief beleid moet voeren op preventie en signalering van alcoholgebruik onder minderjarigen.
7. Ook in het kader van de handhaving van wet- en regelgeving en de bestrijding van overlast vanwege aanwezige horecagelegenheden, moet de gemeente duidelijke grenzen stellen en optreden. Met de horecaondernemers wordt het beleid van convenanten geïntensiveerd en worden die strikt gehandhaafd.
8. Gehandicapten zijn voor hun kwaliteit van leven, meer dan andere mensen, afhankelijk van allerlei instanties. Daarom is het CDA Hilversum voorstander van structurele samenwerking tussen zorgaanbieders en zorgfinanciers, zodat gehandicapten via één loket alle relevante informatie kunnen krijgen en klachten kunnen indienen.
9. Het CDA Hilversum kiest voor een gemeentelijk armoedebeleid dat activerend is voor wie nog kan werken, toereikend is voor wie dat niet meer kan en dat ook op langere termijn houdbaar is. Ook mensen die niet direct aan het werk kunnen op de reguliere arbeidsmarkt moeten hun talenten kunnen benutten. Deze groep wordt geholpen via de WSW of met (tijdelijke) loonkostensubsidies.
10. Maatschappelijke participatie van kinderen in gezinnen met een minimuminkomen wordt door de gemeente financieel ondersteund.
11. Het CDA Hilversum pleit voor een preventief beleid vanuit de gemeente met betrekking tot (problematische) schulden. De gemeente ondersteunt het aanbieden van cursussen gericht op budgetbeheer en zet zich in voor (gedeeltelijke) kwijtschelding van de OZB en de afvalstoffenheffing voor mensen met een minimuminkomen.
12. Het CDA Hilversum is voor een gestructureerde opvang van dak- en thuislozen. Maatschappelijke opvang dient te zijn gericht op volledig herstel van zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van dak- en thuislozen. De diverse vormen van opvang, zoals in Hilversum door de Cocon, mogen niet leiden tot vermindering van de leefbaarheid van de buurten en wijken waarin zij gevestigd zijn. Met de bewoners en andere belanghebbenden worden door de gemeente heldere en meetbare afspraken gemaakt over overlast, duur van de vestiging van opvanglocaties en de wijzingen daarvan.
13. Onderzocht dient te worden of de verantwoording betreffende verslavingszorg, dak- en thuislozen e.a., zoals samengevat in het Regionaal Kompas Gooi en Vechtstreek d.d. maart 2008, overgedragen kan worden aan de in gewest Gooi en Vechtstreek samenwerkende gemeenten.

7 Welzijn, sport, cultuur, vrijwilligers en integratie

Het CDA Hilversum gelooft in een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. Verenigingen zijn hiervan een uitgesproken voorbeeld. Binnen een vereniging zetten mensen zich vrijwillig in voor een gemeenschappelijk doel. Op natuurlijke wijze raken mensen daar tevens betrokken bij elkaar. Het gemeentelijk beleid moet gericht zijn op het faciliteren van verenigingen.

Vrijwilligers zijn de ruggengraat van onze samenleving. Veel maatschappelijk nuttige taken zouden blijven liggen als er geen mensen zouden zijn die zich onbezoldigd willen inzetten voor een ander. Vrijwilligers moeten hierin ondersteund worden, door voorzieningen te bieden voor deskundigheidsbevordering en praktische aspecten. Het CDA Hilversum kiest voor het verder ondersteunen van de vrijwilligersbank. Nadrukkelijk zal daarbij aandacht moeten zijn voor het werven en behouden van jongeren als vrijwilligers, mede door de maatschappelijke stage. Jongeren zien de stage vaak als een kans en een leuke uitdaging om kennis te maken met het vrijwilligerswerk. Het CDA Hilversum hecht er aan dat jongeren zelf keuzes kunnen maken bij de invulling van de maatschappelijke stage. Ze mogen hun eigen wensen invullen. De school en de gemeente moeten ervoor zorgen dat er afstemming met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties plaatsvindt. Het initiatiefvoorstel dat het CDA Hilversum in 2008 met algemene stemmen aangenomen zag worden vormt hiervoor de basis.

Mantelzorgers zijn mensen die zorgtaken op zich hebben genomen voor een dierbare die is aangewezen op hulp en verzorging. De gemeente kan zorgen voor een stuk verlichting voor deze vaak zwaarbelaste mensen. Het CDA Hilversum vindt dat de gemeente de waardering van vrijwilligers en mantelzorgers tot uitdrukking moet laten komen door hen te ondersteunen bij hun waardevolle taak. Dit kan onder andere door gemeentelijke subsidies voor organisaties die vrijwilligers en mantelzorgers ondersteunen, door administratieve ondersteuning of door een vergoeding voor kinderopvang te bieden. Een andere mogelijkheid is om de vrijwilligers en mantelzorgers jaarlijks in het zonnetje te zetten door een speciale 'Dag voor de vrijwilliger' met tal van activiteiten te organiseren.

Sporten is gezond. Zowel voor het lichaam als voor de geest. Het gemeentelijk sportbeleid heeft de afgelopen jaren goed vorm gekregen. Op die voet moeten we door. Het CDA Hilversum ziet het als taak van de gemeente om verenigingen zowel financieel als organisatorisch te ondersteunen. Het subsidiebeleid moet het sport- en verenigingsleven betaalbaar en bereikbaar houden voor de inwoners. Dat burgers daaraan zelf middels hun contributies financieel bijdragen is vanzelfsprekend. De gemeente kan daarnaast ondersteunen bij het vinden of aanleggen van accommodaties. Naast het ondersteunen van de verenigingen streeft het CDA Hilversum ernaar om in elke buurt of wijk zogenaamde "Cruyffcourts" aan te leggen waar de jeugd kan spelen en bewegen.

Hilversum kent een rijk en bloeiend cultureel leven. Het CDA Hilversum vindt dat de gemeente het culturele leven moet blijven ondersteunen. Dat betekent veel aandacht voor kleinschalige culturele activiteiten, evenementen en verenigingen en duidelijke keuzes maken als het gaat om grotere voorzieningen. Het CDA heeft zich altijd hard gemaakt voor een nieuw poppodium en streeft naar samenwerking tussen de diverse theaters om te komen tot een aantrekkelijk aanbod. Of het museum in stand gehouden moet worden zal de komende jaren moeten blijken. Tot nu toe is het naar de mening van het CDA Hilversum een te grote kostenpost gebleken. Hilversum is ook een stad met een eigen historie en kenmerkende monumenten. De afgelopen jaren is een duidelijke lijn neergezet om deze monumenten een herkenbare status te geven. Dat moet ook de lijn zijn voor de komende jaren. We mogen trots zijn op onze geschiedenis en dat laten zien.

Het maatschappelijke debat over integratie in de afgelopen jaren wordt gedomineerd door polarisatie, het benadrukken van (vermeende) tegenstellingen, soms gevolgd door politiek debat over het nemen van vooral repressieve maatregelen. Het CDA Hilversum kiest principieel voor een andere benadering, zowel inhoudelijk als wat toonzetting betreft. Christendemocraten stellen gedeelde waarden centraal. In de kern gaat het erom dat mensen uniek zijn, een eigen verantwoordelijkheid dragen en worden uitgenodigd om zich in te zetten voor de gemeenschap waarvan men deel uitmaakt. Niet wat iemand *is* maar wat hij of zij concreet *doet* is van betekenis. Wanneer mensen ondersteuning behoeven, moet dit worden geboden. Daar waar men over de schreef gaat moet correctie volgen. Veel migranten vinden vanzelf hun weg, voor

anderen is het lastiger en ligt sociaal en maatschappelijk isolement op de loer. Dat laatste kan leiden tot allerlei elkaar versterkende problemen als (ernstige) problemen in het gezin, vroegtijdig schoolverlaten zonder diploma, werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid, (jeugd)criminaliteit, enzovoort. We moeten er dus voor zorgen dat het zover niet komt. Enerzijds door de eigen kracht van mensen te ondersteunen, anderzijds door grenzen te stellen waar dat geboden is. Een platform als Bekend Maakt Bemind is daarin zeer waardevol. Bij de uitvoering van gemaakte afspraken in het kader van het project Stel je voor, mag meer daadkracht van de gemeente worden verwacht. Zonder daarbij de verantwoordelijkheden van anderen uit het oog te verliezen.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. Het CDA Hilversum wil een transparant accommodatiebeleid. Er dient een brede inventarisatie te worden gemaakt (inclusief leegstaande ruimtes met een andere bestemming) en vervolgens helderheid te worden gegeven over de benutting daarvan. Het verenigingsleven en kinderopvang dienen daarbij voorrang te krijgen.
2. De gemeente biedt financiële, administratieve en bestuurlijke ondersteuning aan (organisaties van) vrijwilligers en mantelzorgers om hun taak te verlichten.
3. De gemeente blijft stedelijke samenwerking ten behoeve van het bijeen brengen van vraag en aanbod van maatschappelijke stageplekken ondersteunen. De keuzevrijheid van leerlingen is bij maatschappelijke stages het uitgangspunt.
4. Het CDA Hilversum hecht aan een bloeiend (sport)verenigingsleven. De gemeente biedt (sport)verenigingen financiële en organisatorische ondersteuning waar nodig.
5. Speerpunt in het sportbeleid is het werven van vrijwilligers. Onderhoud en tijdige vernieuwing van sportaccommodaties vragen blijvende aandacht.
6. Het CDA Hilversum vindt dat de gemeente het culturele leven moet blijven ondersteunen. Daarbij gaat veel aandacht naar kleinschalige culturele activiteiten, evenementen en verenigingen. Ten aanzien van grote voorzieningen moeten keuzes gemaakt worden.
7. Hilversum is een stad met een eigen historie en kenmerkende monumenten. De afgelopen jaren is een duidelijke lijn neergezet om deze monumenten een herkenbare status te geven. Dat moet ook de lijn zijn voor de komende jaren. We mogen trots zijn op onze geschiedenis en dat laten zien.
8. Met diverse organisaties zijn belangrijke en breed gedragen afspraken gemaakt in het project Stel je voor. De gemeente moet de komende jaren in samenwerking met de betrokken organisaties door op de ingeslagen weg. De gemeente moet daarbij een aanjagende en faciliterende rol spelen.
9. De gemeente stimuleert en ondersteunt activiteiten uit de samenleving (o.a. Bekend maakt Bemind) die zijn gericht op binding en ontmoeting tussen verschillende bevolkingsgroepen.
10. Beheersing van de Nederlandse taal is onmisbaar om te kunnen communiceren en functioneren in onze samenleving. De gemeente heeft als taak om taalcurssussen en inburgeringstrajecten te organiseren voor migranten. Het CDA vindt dat een gemeente hier bovenop moet zitten, omdat het migranten helpt een weg te vinden in de maatschappij.
11. Voor oudkomers wil het CDA laagdrempelige taalcurssussen via scholen en buurtcentra realiseren. Voor nieuwkomers is het snel aanleren van het Nederlands onderdeel van het inburgeringstraject, het liefst in combinatie met (vrijwilligers)werk.
12. Integratie en inburgering kunnen slechts succesvol zijn als migranten met respect voor hun cultuur, religie en traditie worden bejegend. Omgekeerd mag van migranten respect voor de waarden en normen in onze samenleving worden gevraagd. Bevordering van de maatschappelijke participatie van migranten vraagt tevens om gelijke kansen op de arbeidsmarkt. Discriminatie moet daarom actief worden bestreden.

8 Ruimtelijke ordening en wonen

In Hilversum is de ruimte schaars. Bij het inrichten van de publieke ruimte moeten daarom steeds keuzes worden gemaakt. Het gaat om het scheppen van een zo goed mogelijk evenwicht tussen wonen, werken en recreëren, tussen economische en ecologische functies. Het goed inrichten en onderhouden van openbare ruimte is belangrijk om de leefbaarheid in de gemeente in stand te houden en te bevorderen.

Het CDA Hilversum vindt dat de gemeente als eerste aan zet is bij de ruimtelijke inrichting van de directe leef- en woonomgeving van inwoners. Bij ruimtelijke ordening gaat het om keuzes voor de lange termijn. Dat betekent dat bestuurders zich ervan bewust moeten zijn dat de inrichting van de openbare ruimte ook gevolgen heeft voor de komende generaties. Juist daarom is het van belang burgers, maatschappelijke organisaties en ondernemers zoveel mogelijk te betrekken bij deze keuzes volgens de werkprincipes van Hilversum in Gesprek.

Wonen is een eerste levensbehoefte. Helaas is de woningmarkt voor veel mensen minder toegankelijk en betaalbaar dan het CDA Hilversum zou willen. In onze regio zitten zowel de huur- als de koopsector (bijna) op slot. Op regionaal niveau bestaan er echter grote verschillen in opgaven als het gaat om woningbouw. In het Gooi zijn woningen, zowel bestaande als nieuwe, praktisch onbetaalbaar geworden voor starters. Het woningaanbod zal verruimd moeten worden. Dit terwijl andere regio's worden geconfronteerd met ingrijpende opgaven van herstructurering en sloop vanwege een (toekomstig) dalende bevolking als gevolg van ontgroening, vergrijzing en een dalend aantal huishoudens.

Hoewel de belangrijkste financiële regelingen voor wonen op landelijk niveau zijn geregeld (aftrekbaarheid hypotheekrente, huurtoeslag) moeten gemeenten doen wat ze kunnen om de verstopte woningmarkt weer vlot te trekken. In het Gooi is er zeer beperkte ruimte om extra woningen te bouwen. Daarom moeten er met de buurgemeenten in het Gooi afspraken gemaakt worden over waar er gebouwd kan gaan worden. Het CDA Hilversum geeft prioriteit aan starters en senioren als het gaat om woningbouw. Beide groepen komen moeilijk aan een kwalitatief goede en betaalbare woning. Als er genoeg goede woningen voor senioren worden gebouwd, komt er doorstroom op gang die ruimte biedt aan gezinnen en starters. De gemeente maakt concrete afspraken over het nieuwbouwprogramma met ontwikkelaars en woningcorporaties. Daarnaast kan de gemeente gerichte maatregelen treffen voor doelgroepen, zoals het verstrekken van startersleningen en het geven van begeleiding en advies.

Woningbouwcorporaties, zorginstellingen, scholen, maatschappelijke organisaties en de gemeente kunnen samen meer bereiken dan iedere partij afzonderlijk. De gemeente moet partijen bij elkaar brengen om concrete afspraken te maken over goede, betaalbare woningen en voorzieningen. De gemeente moet woningcorporaties aan blijven spreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te investeren in woningen en omgeving.

Veel mensen voelen zich betrokken bij hun omgeving. Daarbij gaat het niet alleen om de kwaliteit van de bebouwing zelf, maar ook om de inrichting, de inbedding in het groen en de vormgeving van het stratenpatroon. De maatschappelijke tendens is dat bewoners meer keuzevrijheid en inspraak willen ten aanzien van hun directe leefomgeving. Voor het CDA Hilversum staat voorop dat het welstandsbeleid gebaat is bij helderheid over de welstandscriteria. Voor de burger moet het daarbij helder zijn welke regels en voorschriften hij in acht moet nemen bij het bouwen van de woning. Bepaalde eisen van welstand blijven noodzakelijk om een bepaalde eenduidige beeldkwaliteit te realiseren. Dat neemt niet weg dat de gemeente ook moet durven loslaten. Voor burgers die prijs stellen op volledige keuze- en handelingsvrijheid bij het bouwen van hun woning, kan de gemeente welstandsvrije locaties aanwijzen.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. Het CDA Hilversum wil meer ruimte voor jongeren op de Hilversumse woningmarkt. Daarvoor wil het CDA op korte termijn (5 jaar) containerwoningen neerzetten en gebruik maken van leegstaande kantooruimte.

2. Het CDA Hilversum streeft ernaar om minimaal 25% van de nieuw te bouwen woningen voor jongeren te reserveren.
3. Het CDA Hilversum wil dat er regionaal wordt gekeken naar de ordening van bedrijventerreinen over de regio. Het CDA Hilversum is voorstander van een regionale clustering van terreinen, met veel oog voor de bereikbaarheid van deze terreinen.
4. Het CDA Hilversum wil de ondernemingen op de bedrijventerreinen middenin de stad een alternatieve locatie bieden. Een eerste project kan het bedrijventerrein aan de Noorderweg zijn. De vrijkomende locatie wordt als woongebied ontwikkeld, met een focus op jongerenhuisvesting.
5. In de periode 2010-2014 wordt werk gemaakt van wonen boven winkels. Woningbouwcorporaties, ondernemers en gemeenten slaan de handen ineen om onbenutte ruimte boven winkels geschikt te maken voor bewoning. De gemeente stelt zich daarin vasthoudend (naar de andere partners) en flexibel (ten aanzien van vergunningen e.d.) op.
6. Voor de bestaande woningvoorraad wil het CDA Hilversum positieve ontwikkelingen stimuleren, zoals meer mogelijkheden voor combineren van wonen en werken en het toestaan van woningaanpassingen als mensen zorg nodig hebben. Hiertoe wordt een project 'opplussen van woningen' ontwikkeld.
7. Het CDA Hilversum wil de doorstroom op de woningmarkt verbeteren door ouderen een betaalbaar alternatief te bieden, wanneer zij hun (te) grote woning willen verlaten. De ontwikkeling van woondienstzones in alle delen van de stad moet hierin mede gaan voorzien.
8. Het bestaande beleid met betrekking tot de woondienstzones dient geëvalueerd te worden en aangepast aan de nieuwste inzichten inzake zorg dichtbij huis.
9. Het CDA Hilversum wil doorgaan met de ontwikkeling van woondienstzones die heel Hilversum dekken. In deze zones worden intramurale eenheden en een aantal woningen die voldoen aan de kwalificatie 'verzorgd wonen' opgenomen.
10. Belangrijk is dat in de woondienstzones voldoende voorzieningen en winkels beschikbaar zijn. Ook dient aandacht te gaan naar onderhoud van stoepen en fietspaden, zodat deze goed toegankelijk zijn. Ook wil het CDA Hilversum dat in de zones voldoende bankjes staan en plekken voor ontmoeting worden gecreëerd.
11. Het CDA Hilversum wil het project ter ondersteuning van particuliere woningverbetering (Over 't Spoor) voortzetten en bij positieve ervaringen ook elders in Hilversum opzetten.
12. Nieuwbouw in Hilversum dient kwalitatief hoogwaardig en levensloopbestendig te zijn. Zowel esthetisch als ten aanzien van duurzaamheid. Onderhoudskosten kunnen dan relatief laag blijven en de goede energie-efficiency van de woningen draagt bij aan lagere woonlasten voor de bewoners.
13. Aan de nieuwbouw op Anna's Hoeve dienen de hoogst mogelijke eisen ten aanzien van milieu en duurzaamheid te worden gesteld. Het streven is het bouwen van energiearme woningen en waar mogelijk energieneutrale woningen. De nieuwe wijk krijgt daarmee een voorbeeld functie die de regio overstijgt.
14. Het CDA Hilversum vindt speelruimte nabij woningen belangrijk (zie ook hoofdstuk 3 en 4). De speelruimte wordt goed onderhouden en is veilig.
15. Het CDA Hilversum wil gaan experimenteren met welstandsvrij bouwen. Een aantal karakteristieke straten / wijken blijven buiten het welstandsvrij bouwen. In overleg met bewoners zal er een keuze gemaakt worden waar wel en waar niet welstandsvrij gebouwd gaat worden.

9 Economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en werkgelegenheid

Een gezonde economie schept banen en stelt zoveel mogelijk mensen in staat om te participeren. Nederland is een open economie; economische groei en daarmee de ontwikkeling van de werkgelegenheid is nauwelijks gericht te beïnvloeden door de overheid, laat staan door een individuele gemeente. De gemeente kan echter wél mede bijdragen aan goede randvoorwaarden voor economische ontwikkeling. Het CDA Hilversum vindt de inbreng van ondernemers zeer belangrijk zodat de gemeente meer vraaggericht gaat werken. Het CDA Hilversum wil een goed gemeentelijk investeringsklimaat ontwikkelen, onder meer door het realiseren van één bedrijvenloket per gemeente of per regio, zowel fysiek als digitaal, zodat ondernemers snel en effectief geholpen worden. Het loket neemt tevens de *backservice* op zich. Verder is het CDA Hilversum voorstander van het opzetten van *accountmanagement* binnen de ambtelijke organisatie zodat bedrijven rechtstreeks contact hebben over vraagstukken die verder gaan dan die het bedrijvenloket behandelt. Afstemming in de regio waar bedrijventerreinen en winkelgebieden moeten komen is van groot belang om versnippering van terreinen tegen te gaan.

Het CDA Hilversum is voor een sterke gemeente en een sterke markt, waarbij enerzijds verantwoordelijkheden zijn gespreid en anderzijds sprake is van partnerschap waar nodig. De marktsector moet kunnen floreren en de gemeente kan daar goede randvoorwaarden voor scheppen. De gemeente kan wel de markt ondersteunen, maar moet niet op de stoel van de ondernemer plaatsnemen.

Bevordering van werkgelegenheid is van groot belang. Het CDA Hilversum vindt betaald werk de beste vorm van sociale zekerheid. Betaalde arbeid geeft mensen niet alleen een zelfstandig verdiend inkomen: werken biedt ook mogelijkheden tot verdere zelfontplooiing, het opdoen van sociale contacten en geeft mensen het gevoel erbij te horen in de samenleving. Langdurige werkloosheid is voor veel mensen een tragedie, omdat na verloop van tijd het inkomen daalt naar het sociaal minimum, het sociale netwerk afbrokkelt en de prikkeling tot activiteit steeds minder wordt. Juist daarom wil het CDA Hilversum zich inzetten voor een zo groot mogelijke uitstroom naar werk. De Wet werk en bijstand (WWB) biedt daarvoor veel aanknopingspunten, maar vereist ook door beperktere budgetten heldere keuzes.

Gemeenten krijgen bij bevordering van werkgelegenheid een grotere rol. De integratie van delen van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) tot het Werkbedrijf biedt kansen voor de gemeenten om goede samenwerkingsverbanden op te zetten. Uitkeringsgerechtigden moeten dwingender worden toegeleid naar de arbeidsmarkt; tegenover het recht op een uitkering staat de plicht van uitkeringsontvangers om zo snel als mogelijk uit de uitkerings situatie te geraken door een aanbod van werk of van scholing te accepteren. Voor diegenen die niet mee kunnen in het reguliere arbeidsproces zijn de inspanningen van de gemeente en maatschappelijke organisaties gericht op andere vormen van participatie. Is regulier werk geen optie, dan kan men bijvoorbeeld vrijwilligerswerk in het kader van de WMO doen. Uitkeringsgerechtigden krijgen op deze wijze weer werkervaring en doen weer werkritme op.

Jongeren (18 - 23 jaar) zijn de leeftijdsgroep die de hoogste prioriteit verdient bij het bevorderen van werkgelegenheid. Daarom wil het CDA Hilversum dat alle jongeren die een bijstandsuitkering aanvragen direct actief aan de slag gaan in een gemeentelijk traject. Wie (nog) geen diploma heeft, moet de kans krijgen om, eventueel in een leerwerktraject, alsnog een startkwalificatie te halen. Verder vindt het CDA Hilversum dat *alle* jongeren met behulp van sollicitatiecursussen, arbeidstrainingen, het opdoen van werkervaring met behoud van uitkering en actieve samenwerking met bedrijven zo snel mogelijk aan regulier werk moeten worden geholpen.

Ten aanzien van eenoudergezinnen die leven van een bijstandsuitkering, vindt het CDA dat sprake moet zijn van een goede balans tussen de ouderlijke zorgplicht en het zich beschikbaar stellen voor de arbeidsmarkt. Voor gezinnen met kinderen is het langdurig aangewezen zijn op de bijstand extra moeilijk, juist ook voor de kinderen. Daarom vindt het CDA dat bij gezinnen met kinderen door de gemeente een extra inspanning moet worden verricht bij het bemiddelen van de ouder(s) naar werk.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. De gemeente Hilversum gaat meer het voortouw nemen in de samenwerking tussen de regionale arbeidsmarktpartijen.
2. Het CDA Hilversum blijft zich inzetten voor behoud en aantrekken van schone werkgelegenheid.
3. Bedrijventerreinen dienen regionaal geclusterd te worden (zie hoofdstuk 8). Alleen de terreinen die ook levensvatbaar zijn na 2030 worden gerenoveerd.
4. Het vinden van een woning is voor personeel in Hilversum niet eenvoudig. De gemeente gaat voor belangrijke beroepen (denk aan de zorg, het onderwijs of de media) beleid formuleren, waarbij een deel van de huizenmarkt vrij wordt gemaakt.
5. De gemeente dient zich meer in te zetten om mensen die langs de kant staan aan het werk te helpen. Daarbij moet de gemeente zich niet alleen beperken tot burgers voor wie zij een wettelijke verplichting heeft, maar zich ook richten op gemotiveerde andere burgers.
6. In overleg met het regionale bedrijfsleven (ondermeer via het MKB, STRO en de KvK) wordt bezien of er 1 loket voor ondernemers met al hun vragen rond gemeentelijke zaken moet komen.
7. In overleg met het regionale bedrijfsleven wordt bezien wat er aan overbodige regels geschrapt kan worden.
8. Het CDA Hilversum is tegen de verdere verruiming van het mogelijk maken van openstelling op zondagen.
9. Alleenstaande ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar kunnen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van sollicitatieplicht. Parttime werken voor deze groep kan financieel worden gestimuleerd door middel van een premie.
10. De gemeente verbetert haar dienstverlening door servicenormen af te spreken met ondernemers, het zogenaamde Bewijs van goede dienst.
11. Ondernemers in het MKB die zich aan de regels houden, krijgen maximaal één (gezamenlijk) inspectiebezoek per jaar. Dit geldt niet voor bedrijven met grote veiligheidsrisico's.
12. Overtreding van regels betekent een lik-op-stuk sanctie. De afstemming met Rijksinspecties wordt geïntensiveerd.

10 Milieu, verkeer en vervoer

Bereikbaarheid, verkeersveiligheid en duurzame vormen van mobiliteit zijn de speerpunten van het gemeentelijke verkeers- en vervoersbeleid dat het CDA Hilversum voor ogen staat. Hilversum staat voor wat betreft het verkeer voor grote uitdagingen. Het verkeersnetwerk van Hilversum is simpelweg niet berekend op het huidige autobezit en autogebruik. Dit zorgt voor verstoppingen met alle nadelige gevolgen, denk aan bedrijvigheid en leefmilieu, vanden. Met het integraal bereikbaarheidsplan (IBP) is de afgelopen jaren hard gewerkt om de doorstroming op de ring te verbeteren. Het IBP biedt echter een oplossing voor de periode tot 2020. Daarna zullen er opnieuw maatregelen genomen moeten worden. Om te voorkomen dat we pas tegen die tijd in moeilijke discussies terecht komen wil het CDA Hilversum al in de komende jaren starten met de ontwikkeling van een omvangrijke visie op bereikbaarheid. Hierbij gaat het niet alleen om de verkeersafwikkeling op de ring, maar ook over hoogwaardig openbaar vervoer, gratis openbaar vervoer, fietsbeleid, park+ride constructies, het al dan niet aanleggen van nieuwe wegen en de ondertunneling van het spoor. Als we niet nu beginnen met het zoeken naar duurzame (en waar mogelijk regionale) oplossingen, dan kampt Hilversum straks met een écht verkeersinfarct.

Rentmeesterschap, solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid zijn de christendemocratische uitgangspunten die van bijzondere betekenis zijn als het gaat om het werken aan een goed leefmilieu; We moeten de wereld in dezelfde of, als het kan, in een betere toestand doorgeven aan de komende generaties. Er rust op ons dus een morele verplichting om schade aan het leefmilieu te voorkomen. Hilversum ligt in het groen en dat moet wat het CDA Hilversum betreft zo blijven.

Als Millenniumgemeente draagt de gemeente Hilversum ook een steentje bij aan het bereiken van (ondermeer) de VN milieudoelstellingen. Daarnaast is er in de vorige periode een duurzaamheidsplan opgesteld en in uitvoering gebracht. Gemeentelijk milieu- en klimaatbeleid wordt samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties, inwoners en instellingen vormgegeven. In dat beleid geeft de gemeente het voorbeeld en ligt de nadruk op energiebesparing door burgers en bedrijven. Denk bijvoorbeeld aan lagere kosten voor duurzame openbare verlichting (door middel van LEDlampen), het gemeentelijke inkoopbeleid, energiezuinige woningen en duurzame energieopwekking. Ook kan de gemeente haar voertuigen laten rijden op elektriciteit of aardgas. Verder heeft de gemeente een taak om bij nieuwbouw duurzame energieopwekking te stimuleren, bijvoorbeeld door middel van zonnepanelen. Er is ook veel winst te boeken als het gaat om duurzaamheid en energiebesparing van bestaande woningen. Met woningcorporaties worden afspraken gemaakt om bij renovatie van woningen te kiezen voor duurzame en energiebesparende investeringen.

Afval wordt steeds meer beschouwd als grondstof voor (nieuwe) productieprocessen. Het afvalstoffenbeleid krijgt daarom op Europees en nationaal niveau nieuwe impulsen, gericht op het nog veel meer her- of anders gebruiken van afval. Het CDA Hilversum steunt deze benadering van harte, omdat daarmee uitputting van onze aarde wordt tegengegaan. Het GAD verzorgt naar tevredenheid de afvalverwerking in het Gooi en zal in deze nieuwe ontwikkelingen mee moeten gaan.

Concreet wil het CDA Hilversum het volgende:

1. Volgend op het IBP (Integraal Bereikbaarheids Plan) wil het CDA Hilversum, samen met inwoners en ondernemers uit de regio, de komende jaren werken aan een breed gedragen en veelomvattende visie op bereikbaarheid vanaf 2020.
2. Het CDA Hilversum wil meer aandacht voor energiezuinig vervoer. De gemeente bevordert de duurzaamheid van mobiliteit door samen met partners afspraken te maken over 'schoon rijden'. Gemeentelijke voertuigen moeten als voorbeeld gaan rijden op elektriciteit of aardgas.
3. Het CDA Hilversum is voorstander van hoogwaardig openbaar vervoer, mits het gaat om een lightrailverbinding tussen Hilversum en Huizen (op een doorgaande lijn tussen Almere en Utrecht), die tevens halt houdt bij het ziekenhuis.

4. Gratis openbaar vervoer wordt voortgezet zoals het nu bestaat. Jaarlijks wordt geëvalueerd en bezien of continuering gewenst is.
5. Het CDA Hilversum blijft zich hard maken voor ondertunneling van het treinspoor in de toekomst op regionale schaal. Voor de korte en middellange termijn moet getracht worden zoveel mogelijk spoorwegkruisingen ongelijkvloers te maken.
6. Goede bereikbaarheid met de fiets vindt het CDA Hilversum belangrijk. De onderlinge verbindingen van wijken en het centrum en de recreatieve fietsroutes verdienen aandacht.
7. Het CDA Hilversum is voor een actiever beleid op het aanpakken van de manier van parkeren in smalle straten in verband met de brandweer en andere hulpdiensten die ter plekke moeten kunnen komen.
8. Het CDA Hilversum wil een meer op maat gesneden busnetwerk en wil daarvoor afspraken maken met de provincie. Vooral belangrijk is dat de verbindingen tussen de zorgcentra, met het ziekenhuis en met het station worden verbeterd.
9. De gemeente moet effectieve maatregelen nemen om de hoeveelheid fijnstof (PM10 en PM2,5) te verminderen. Hilversum neemt daarbij landelijk het voortouw en er wordt gebruik gemaakt van eventuele nieuwe en experimentele methoden.
10. Het CDA Hilversum kiest voor een actief beleid gericht op Co2-reductie.
11. De gemeente blijft een Millenniumgemeente en draagt dit nog meer uit.
12. Hilversum geeft uitvoering aan een duurzaamheidsbeleid met een breed draagvlak in Hilversum zelf en de regio.
13. Meer energiebesparing in gebouwen, woningen en de openbare ruimte. De gemeente geeft het goede voorbeeld en verstrekt proactief voorlichting aan inwoners en bedrijven.
14. Er wordt duurzaam gebouwd in Hilversum (zie hoofdstuk 8). Het streven is het bouwen van energiearme woningen en waar mogelijk energieneutrale woningen.
15. De gemeente biedt aan gebouwbeheerders gratis een energie-efficiency scan aan. Voor de uitvoering van besparingsmaatregelen ontwikkelt de Gemeente een voordelige leningsconstructie.
16. De gemeente stimuleert aanpassing van bestaande woningen gericht op energiebesparing en stimuleert duurzame energieopwekking (bijvoorbeeld zonnepanelen).
17. Beheer en onderhoud van riolering vindt planmatig plaats; daarbij wordt rekening gehouden met het aanleggen en onderhouden van wegen in Hilversum.
18. Hilversum bevordert gescheiden afvalinzameling voor kunststoffen zoals plastics.